

МАТЕРИАЛИ ОТ МОРЕТО

МИДИ

МОРСКИ ПЯСЪК

Използват се за изработване на
играчки и сувенири, пана.

ОХЛЮВИ

**МОРСКИ
ДЯВОЛЧЕТА**

**МОРСКИ ИГЛИ,
МОРСКИ
КОНЧЕТА, ЩИПКИ ОТ
РАЧЕТА И ДР.**

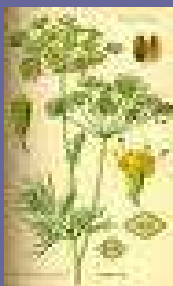

МАТЕРИАЛИ ОТ КУХНЯТА НА МАМА

АНАСОН

КОПЪР

КИМИОН

БАХАР

ОРИЗ

Всички подправки са подходящи за изработването на различни пана.

Черният пипер, анасонът, бахарът, кафето, дафиновият лист и карамфилът помагат лицата на куклите да станат по-изразителни.

ЛЕЩА

КАРАМФИЛ

ДАФИНОВ ЛИСТ

ЧЕРЕН ПИПЕР

МАКОВО СЕМЕ

СУСАМ

КАФЕ

ДРУГИ ПРИРОДНИ МАТЕРИАЛИ

ВЪЛНА

ЯЙЦА

КОЖА

П Е Р А

**РАСТИТЕЛНИ
ГЪБИ**

Тези материали
ще намерим в
планината,
полето, дворчето
на баба.

Р О Г А

**КОРЕНИ,
КОРЕНИЩА**

ПАПУР

МЪХОВЕ

КРАТУНИ

**ДЪРВЕСНИ
ГЪБИ**

ТАЛАШ

Тези - ще открием в магазина
или дърводелската работилница

КОКОСОВ ОРЕХ

МОЛИВИ и стърготини,
получени при остренето им.

ПОЛСКИ, ГОРСКИ И ГРАДИНСКИ ЦВЕТА

МАК

СИНЧЕЦ

КОКИЧЕ

ТЕМЕНУГИ

Цветята – ароматни и красиви, подредени и изсушени в книги или вестници дават полет на въображението и разнообразие на картините. Особено добре се комбинират с коренища, житни класове, шушулки и едри семена и костилки.

НАРЦИСИ

ЛАЛЕТА

МИНЗУХАРИ

**МОМИНА
СЪЛЗА**

ЛИСТА

ИГЛИКИ

Всеизвестна е истината, че за да може човек да твори, да даде полет на въображението си, той трябва да има богат опит, определен обем от знания, практически умения и сръчности и желание за работа.

Необходимо е разбира се и наличието на разнообразни материали за решаване на творческия замисъл. Ето защо всяко дете има нужда от кътче, в което да събира и подрежда своите “богатства” открити в природата, а в детската градина, още от първа група е желателно да има кът за работа с природни материали. Такъв кът е хубаво да има и в предучилищните групи в училищата. То се знае, че първите природни материали ще осигури учителката, а постепенно заедно с децата, този кът може са се обогати така, че да даде възможност да бъдат осъществени всички детски проекти.

Основна задача е да обясним на децата защо нещата с които ще работим се наричат природни материали, да ги научим как изглеждат, къде да ги откриват и как да събират, сортират и съхраняват тези материали. Не по-малко важна е задачата да обясним и привлечем родителите на своя страна.

Тогава по време на разходките и екскурзиите те ще започнат да насочват вниманието на децата към красивите листа, падналите шарки и плодове, клони, камъчета или красиви цветя. Опитайте и поканете родителите и децата на излет в близката гора или планина, та дори и в парка. Опитайте се да обясните целта на излета: Обогатяване кът за работа с природни материали. Разделете се на групи и започнете издирването на интересни и причудливи клони, корени, листа, шишарки... Сами ще се убедите, че идеята си заслужава, а после в следващите месеци с помощта на родителите малчуганите с лекота ще откриват и носят в детската градина всички тези на пръв поглед дребни, незначителни неща. Много скоро изпод детските ръчички ще се родят интересни творби и дори най-скептично настроените майки и татковци ще осъзнаят, че за да твори на едно дете му е нужна помощта, подкрепата и вярата в него на родителите и учителите.

Така събраните материали, сортирани и изсушени е добре да бъдат поставени в прозрачни шишета, буркани и кутии на достъпно за децата място. За да бъде лесно на малчуганите да запомнят семената е хубаво на всяко бурканче да има картинка показваща растението от което е взето. Например: върху бурканчето със семена от тиква да има картинка с нарисувана тиква. Би могло да има рафт с готови играчки и пана от природни материали, а защо не и албумчета, книжки с модели, които да провокират детския интерес и творчество и породят желание за работа.

Тук възниква въпросът :Кога да работим с тези материали? Отговорът е лесен. Винаги, когато детето почувства, че има нужда от този вид работа може да му се отдели време. Освен в специалните за този вид дейност ситуации, сутрин, докато децата се събират в детската градина, след приключване на учебните ситуации, защо не и на двора докато другите играят, следобед, докато чакаме мама да дойде.

Какви са необходимите за работа инструменти и помощни материали ще избере всеки педагог в зависимост от възрастта на малчуганите, които ще работят с тях. Не се притеснявайте да предложите игли. Децата много бързо се научават да работят с тях. Не се страхувайте и от лепилата и лаковете. В магазините ще откриете подходящи лакове и лепила на водна основа, съвсем лесни и приятни за работа и без остър неприятен мирис. Особено за децата от предучилищните групи е истинска гордост и удоволствие да лепят и лакират сами произведенията си, а с pistolетите за топъл силикон те се чувстват истински майстори. Необходими са им и предпазни средства – престилки и ръкавици.

Голяма е радостта на децата от самостоятелно ушитата престилка. Тя може да се приготви от правоъгълник и две панделки. Ако добавите и красиви и контрастни копчета забавлението ще е пълно.

Децата от предучилищните групи биха могли да си направят забавна апликация върху престилката с подлепващ плат и ютия (виж прил.1)

Въоръжени с новите престилки, които за малка група могат да бъдат изработени от учителката, майките или децата от предучилищната група се насочваме към къта за работа с природни материали.

КАКВО ДА СЛОЖИМ В КЪТА ЗА РАБОТА С ПРИРОДНИ МАТЕРИАЛИ

НОЖИЦИ
ШИЛО

ЛЕПИЛА

РАЗЛИЧНИ
КЛЕЧКИ

ИГЛИ ЗА ШИЕНЕ
(игли за етамин-големи уши,тъпи върхове)

РАЗЛИЧНИ
БОИ (ОЦВЕ-
ТИТЕЛИ ЗА
ЛАТЕКС И
ТЕМПЕРНИ)

ЧЕТКИ
ЗА
ЛЕПИЛО
И БОИ

МЕТЛА И
ЛОПАТА

Снимка на кът

ПИСТОЛЕТ
И ПРЪЧКИ
ЗА ТОПЪЛ
СИЛИКОН

ПРЕСТИЛКИ
ЗА
РАБОТА

ЛАК ЗА
ЛАКИРАНЕ
НА
ТВОРБИТЕ

МУШАМИ
ЗА
МАСИТЕ

КОШ ЗА
ОТПАДЪЦИ

ПРОЗРАЧНИ
КУТИИ ЗА
МАТЕРИАЛИ

ПАНЕР ИЛИ КУТИЯ
С
РАЗЛИЧНИ ПО ЦВЯТ
И ГОЛЕМИНА
ОСНОВИ

ОТКЪДЕ И КАК ДА ЗАПОЧНЕМ ?

ЕСЕН Е...

Децата са донесли от морето най-прекрасните миди, охлюви, рапани,. Да им направим изненада и ги помолим да донесат и формичките си за пясък. (Как да си направите гипсови фигурки от **формичките за пясък виж приложение 2**)

Когато отливките ни са готови предоставяме на децата всички материали : миди, рапани, морски дяволчета, морски пясък, бои. Би било добре да започнем заниманията като разкажем на децата интересна история, като едновременно с това и подреждаме пред тях ситуацията. В един миг правим пауза,разместваме местата на охлюви или миди и обявяваме: „Вече може да се лепи”.

Залепването на вече подредената картина става като се полива с лепило С200 (**виж прил. 3**),а гипсовите фигури фиксирам към основата е с топъл силикон. Ако децата са големи и сръчни спокойно им дайте пистолетите със силикона. Те са много отговорни и внимателни при залепването на отливките

Ако тези пана Ви се сторят лесни, опитайте със следващите. Те са подходящи за деца от предучилищна група, които имат вече по - творчески размах и по-богат опит в работата с природни материали. При този вид работа е много важно цялата картина да се подреди и след като е готова да се лепи . Разместването на материалите, разговорите с децата по време на работа са много важни за крайния резултат.Така малчуганите имат възможност да изберат най-доброто решение за своята картина. Приключи ли лепенето няма да има възможност за корекции

По-богати и разнообразни биха станали картините на малчуганите, ако се използват едри костилки и семена, клечки, кори, шишарки, житни класове, камъчета, шикалки и др. Не се притеснявайте от комбинирането на различните материали, стига те да са подбрани подходящо и да отговарят на основната тема и замисъл.

ПАНО ЗА СТЕНА

Какъв по-интересен начин от този, да се научиш да връзваш възел докато правиш изненада за мама? Изработвайки това пано децата непринудено успяват да решат тази тъй сложна задача – връзването на възли. Миди, рапани с дупки, морски дяволчета, а защо не и сламки от стеблата на житните растения ще забавляват юнаците. Необходимо да се предостави здрав канап, миди, рапани с дупки, летвичка и кука за закачване, много търпение и на финала мощно „Ура! Успях!“ Пробиването на дупките на мидите става с бормашина на слаби обороти. За една учителка това е доста трудно, но тук на помощ идват татковците. Доста от тях с удоволствие ще откликнат на молбата Ви.

ИГРАЧКИ ОТ ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ

Златната есен ни радва със своите красиви есенни картини откривани в планината, край реката, а въздухът е пълен с аромата на печените чушки, лютениците и сладката. Такъв е живота. Защо да не предложим на децата един ден приятни емоции и веселие с истински плодове и зеленчуци. Помолете ги да донесат от домовете си кой какъвто плод или зеленчук има, а от старите мозайки заедно извадете подходящи за очички елементи, откъснете клонки, помолете мама за няколко клечки за зъби и шишчета, парченца плат, стари рамки за очила и играта е готва. Преди да забочнат раота децата могат да споделят знанията си за плодовете и зеленчуците, а Вие да разкриете пред тях как могат да си направят играчки. Подберете картофи, лук, чушки, ябълки, дюли. Всички те няма да се разтекат в детските ръчички, а клечките в тях се забождат лесно. Предложете на децата малки листа, красиви клечици, изрязани от Вас очички, ръчички, крачета, атрактивни шапчици от картон, весели забрадки от шарени платове. За нослета изберете отрязани подострени моливи, които децата лесно сами ще могат да прикачат. И така нашите забавни играчки са готови, а децата щастливи и доволни от първите си постижения.

На по-големите деца предложете по-сложни идеи. Те могат с помощта на шишчета и по-дълги клечки да сглобяват моркови и листа, да избират очи от мозайките, да правят косички от царевична шума и коса или пък от навити тънки телчета. За децата от ПДГ работата може да продължи с изработване на шапчици, изрязване на забрадки, а защо не и с изработване на косички от конци, хартии или царевична свила. Всички допълнителни елементи могат да се закрепват с клечки или карфички. Куклите от лук и картофи е добре да останат по-дълго и да се наблюдават какво ще се случи с тях.

АРОМАТНИ, ВКУСНИ И БОДЛИВИ

В къта за работа с природни материали децата откриват семена, клечки, черупки от яйца и какво ли не. До този момент многократно са задавали въпроси: "Какви са тези семена?" или „За какво служат? Какво ще правим от тях?"

Ето, че моментът, в който децата ще намерят отговор на въпросите настъпва. Съберете малчуганите в къта и им разкажете за съдържанието на неотворените кутийки и бурканчета. Обяснете им кои семена откъде са събрани. Предложете им албумче със снимки на работи на техни връстници и ги разгледайте внимателно заедно, като задължително коментирате работите. Насочете вниманието им към материалите от кухнята на мама и те с радост ще открият нови семена за къта.

За децата от предучилищните групи изработването на такива пана се усложнява като се предлагат на децата основи от велпапе или фазер, обелки от шамфъстък, дребни семена като ориз, маково семе, копър, кимион, просо, дребни семена подходящи за фон, клечки за зъби или нарязани равни по големина стръкове от житни култури, различни по големина костилки. Темата е предизвикателна и всички деца се стремят в паната им да има и аромат и красота и по нещо бодливичко. Така при разглеждането на картините и показа на действие на децата се обяснява как могат да аранжират клечките, да подредят цветовете и да изберат или поставят подходящ фон. Технологиията на залепване е същата.

При изработване на този вид пана е необходимо да покажем на детето как да планира работата си. Ето защо, тук може да се използват и шаблони, които да разиграем върху основата докато изберем желаната композиция. При този вид работа на децата се предоставят и различни шаблони на листа на цветя, листенце от цвят на маргаритка, с което детето ще може да си нарисова цялото цвете. При изработването на шаблон се използват и знанията на децата по апликиране. (виж приложение 4)

1

2

При тези пана са използвани халки от дървени корнизи, подкова и чан. Комбинирани са с растителна гъба и шушулки .. Паното е изработено върху фазер и е лепено с разтвор 1 част лепило С200 /1 част вода .Не се притеснявайте, че лепилото ще протече върху основата. След изсъхването му няма да има никакви следи, а материалите ще бъдат здраво залепени. Есенната красота може да се предаде и с други материали подходящи за изработването на

ПАНА С КЛЕЧКИ, ПЛАТОВЕ И ПРИРОДНИ МАТЕРИАЛИ.

За изработката на тези пана са необходими стари грамофонни плочи, платове и клечки за зъби или кибритени клечки, които по желание децата могат да оцветят предварително с бои за яйца. Всички тези материали могат да осигурят родителите. Ако помолите майките и бабите, те с радост ще донесат различни красиви парцалчета. Каквито и да са те, от тях ще се получат прекрасни пана. Необходимо е най-напред да ги подлепим с помощта на децата върху хартия. Така полученият материал е лесен за работа и малчуганите ще изрежат формите по-лесно.

Как да си подлепим платовете? (**Виж прил.5**). Отново на децата се дава възможност да подредят картините си и да коментират идеите си преди да нанесат лепилото. Всички форми на листа и цветя, както и подредбата им зависят само от виждането и фантазията на децата. Насочете творческите виждания по посока на комбинации с костилки, семена, класове и тъкани. Лепенето на паната е със същата технология.

ЕСЕННИ ПАНА

С МЪНИСТА, ПАНДЕЛКИ, ПЛАТОВЕ

Това пано е подходящо и за малки и за големи деца. На децата от малка група фигурите се предлагат готови, а по-големите деца от 3 и 4 група могат сами да си изрежат фигурките като използват знанията си по апликиране или използват готови шаблони.

ЕСЕННО ДЪРВО

При тези пана може да се предоставят за работа големи основи и децата да работят колективно. Поради големия обем на работа, отново на първо място остава предварителното планиране и

подреждане на картината. Много важно е децата сами да определят визията на паното, материалите, с които ще се работи, кой какво ще изработи.

Стеблото на дървото се прави от стара кафява панделка или изрязана такава от едноцветен плат. Листата на дървото се изрязват от децата от подлепен плат (виж прил.5), върху който могат да копират готови шаблони на листа(виж прил.4); Тези форми могат да изработят сами или да им се предоставят готови. В това пано се използва и кожа за изработване на животното. Намирането на парчета кожа е трудно, но старата дамска чанта е прекрасен източник на така нужния материал.

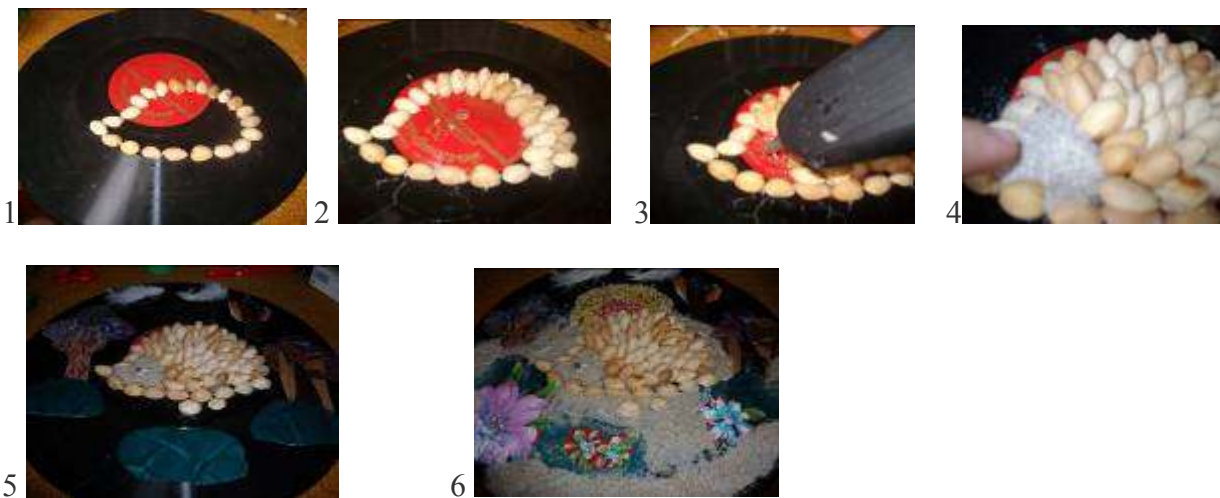

Изработването на паната с мъниста е истинско предизвикателство. Едва успели да укротят тези тъй палави топчета, малчуганите трябва да се преборят с нов вид лепене – двустранното тиксо (двустранната лепенка). След като сме подредили мънистата отрязваме ленти двустранно тиксо и отделяме защитната лента от едната страна. Поставяме я с лепящата част към мънистата и отрязваме дълго парче лепенка. Подреждаме до първата лента докато подредим лепенките върху цялата фигура, внимателно притискаме с ръце докато се убедим, че всички мънистенца са залепнали. Не се притеснявайте, ако някъде лепенката се нагъне. Така ще се получи малък релеф и дефектът ще се превърне в ефект. Внимателно отделяме защитната лента и така залепените мъниста обръщаме и залепваме за основата. При тази операция са налага помощта на възрастните.

КОМБИНИРАНЕ НА ЛИСТА И СЕМЕНА С ДРУГИ МАТЕРИАЛИ

ЕЖКО В ГОРАТА

Това пано е подходящо за деца от предучилищна група. Ежко е изработен от черупките на шам фъстъка. За основа на паното е използвана стара грамофонна плоча. Най-напред очертаваме таралежчето с черупките, които се залепват върху плочата с топъл силикон (фиг.1.) Всеки следващ ред се поставя, като върху плочата се прави лентичка със силикона, а черупката се поставя шахматно върху черупките от предишния ред(фиг.2,3) Когато достигнете до муцунката, посипете пясък, маково семе или друг сивкав материал, поставете оченце от черен пипер, карамфил, бахар или бобче и залепете с познатия разтвор от лепило и вода(фиг.4) От подлепените платове изберете подходящи десени и изрежете стебла и корони на дърветата според искания сезон .Ако имате платове с десени на цветя, още по-лесно ще бъде просто да ги изрежете и залепите. Облачетата направете от две бели перушинки. Поръсете и залепете пясък и паното е готово(фиг 6)

Цяла година природата ни дарява с чудесни цветя от градините, оранжериите, с красиви листа от дърветата и храстите, малки и големи плодове и семена. Голяма част от тях събрани и хербаризирани (виж прил 6) могат да се комбинират с коркови парченца, борови иглички, парашутчета , житни класове, клечки за зъби и др. Хубаво е за този вид пана да се използват тъмни основи, паспарту, листове от стари албуми, стъкло, а защо не и стара лента от фотоапарат.(Виж прил.7).

С такава лента бихте могли да направите книгоразпределител. Отрязвате лента 40 см. и я прегъвате на две. В игла за етамин вдямате конец за бродерия (Мулине –чиле или кълбенце). В дупчиците на лентата промушваме като трапоска – един път отдолу нагоре, после отгоре надолу. Шиенето е приятно за децата, но дългите конци бързо се оплитат, а късите трудно се удължават, така че най-добре е краят да бъде съобразен с дължината на лентата(виж. Прил 8...как да удължим конец. Когато направите едната страна на лентата с бод тропоска, поставете в средата красиво подредени цветенца, клончета, листенца и пришийте другата страна. За край завързваме двата края на конците.

БИЖУ ЗА МАМА

ОТ СЕМЕНА НА АКАЦИЯ И ДЪРВЕНИ МЪНИСТА

Едно изключително интересно есенно занимание е правенето на гердани за мама. Не се чудете. Не приближава 8 Март. Семенцата на акацията скрити в рошкови (едри семена) и шушулки (дребни семена) могат да зарадват и децата и майките. Съберете през октомври шушулки от акация и отдерете тъмнозелените или леко покафявели зрънца. Рошковите лепнат и детките ръчички стават черни и лепкави, но удоволствието е голямо.

Вземете голяма игла и вденете здрав конец дълъг около 150 с. Прободете внимателно семчицата в средата и след нея нанизвайте дървено мънисто(фиг 2) или предварително изработено мънисто от хартия(фиг3)(виж приложение 9). Така редувайте 2,3,5 семенца, 1 мънисто и много скоро краят ще бъде запълнен. Тъй като семенцата са меки и още влажни е необходимо да се вземе по-дълъг конец (100/130 см.). Щом като привършите низането завържете краищата и оставете герданите да съхнат. От време на време лекичко придърпвайте низанките в единия край и когато семенцата станат тъмно кафяви и твърди герданът за мама ще е готов. Тогава отново вържете краищата и пакутирайте малкото подаръче направено с много любов за мама.

фиг 1

фиг 2

фиг 3

ГЕРДАН ОТ МИДИ , РАПАНИ И МЪНИСТА

1

Децата са донесли интересни миди и рапани, а в бурканчетата има много едноцветни и шарени мъниста. Помолете татковците да направят дупки на мидите. За низане на дребни мъниста е подходяща еластичната корда. Ако бижутото е от рапани, може да използвате и кожена лента. За децата от 1 и 2 гр. се препоръчват едри мъниста, а за по-големите може и по-дребни .

КУКЛИ ОТ КОРЕНИ И КОРЕНИЩА

Отново ароматни и бодливи, но този път кукли от корени и коренища, борови кори. Тези кукли са ново предизвикателство за деца и учителки. Те са плод на много материали от гората и фантазия. Важното е детето да си представи това, което иска да направи. Този вид кукли е желателно да работят с мака група деца – 3-4. Предложете им да си изберат корен. След като внимателно са го разгледали, попитайте: „Какво би могло да се направи от този корен? Какво смяташ, да използваш за глава, коса, шапка? „ Насочете децата към използването на подходящи материали и подредете върху масата куклата. Лепенето става с топъл силикон. Ако детето не може да се справи с него, помолете го да Ви казва къде да слагате силикона, а останалото то само ще направи.

От стари дамаджани, кошници катуни и кокосови орехи, интересни дръвчета комбинирани с миди, костилки и треви и с малко фантазия, могат да се получат интересни кукли. За тях рецепта няма, има само едно правило: Огледай се, помисли, подреди и залепи! А идеи можеш да откриеш навсякъде около себе си. Лепенето отново се извършва с топъл силикон.

